

5. Արշակ Տ. Մարկոսեան	Ե.
6. Կարապետ Յովհաննիսեան	Ե.
7. Օր. Մարգարիտ Սիմէոնեանց	Ժ.
8. Աղէքսանդր Գեօղալեան	Ե.
9. Յարութիւն Մարտիրոսեան մհտ. Յովհն. Դ.	
10. Խաչատուր Տ. Մկրտչեան	Դ.
11. Օր. Թագուհի Մամիկոնեան	Թ.
12. Խոսրով Խոսրովեան	Գ.
13. Օր. Սոփիա Երզնկեան	Ժ.
14. Օր. Նուէէ Արէշեան	Ժ.
15. Օր. Սրբուհի Յակովբեան	Ժ.
16. Օր. Մարթա Աղունակեան	Ժ.
17. Մարիամ Զաւարեան	Ժ.
18. Օր. Մարիամ Պետրոսեան	ԺԱ.
19. Սեդրաք Աւետիսեան	Ե.
20. Գարեգին Միհրանեան	Գ.
21. Օր. Վարսենիկ Ենգոյեան	Ը.
22. Գրիգոր Աղամեան	Գ.
23. Նապօլէօն Տիրացուեան	Ե.
24. Յովհաննէս Խաչիկեան	Ե.
25. Բագարատ Տ. Մինասեան	Ե.
26. Արշակ Տ. Պետրոսեան	Ե.
27. Խաչատուր Տ. Գրիգորեան	Գ.
28. Երանուհի Յակովբեան	Ը.
29. Հեղինէ Գեղամեան	Ժ.
30. Հայկանուշ Սաֆարեան	Ժ.
31. Համաղասպ Իսահակեան	Ե.
32. Օր. Մարիամ Այվազեան	Ը.
33. Համբարձում Կոստանեան	Ե.
34. Մարտիրոս մահուէի Բաբայանեան	Դ.
35. Լ.Լ.Ն. սրկ. Տ. Պօղոսեան Մամիկոնեան	Զ.
36. Արտաշէս Տ. Թովմասեան	Ե.
37. Մարտիրոս Տ. Սարգսեան	Գ.
38. Ոթոն Տ. Պետրոսեան	Գ.
39. Վարսենիկ Մելիք Այվազեան	Ը.
40. Աստղիկ Տ. Յարութիւնեան	Ը.
41. Գայիանէ Առաստոմեան	Ժ.
42. Եփրեմ Տ. Մանուէլեան	Գ.
43. Արտաշէս Թաղիանոսեան	Գ.
44. Պետրոս Մոճոռեան	Գ.
45. Յովհաննէս Միրզայեան	Դ.
46. Երուանդ Յարութիւնեան	Գ.
47. Սալուինազ մհտ. Թ. Կարապետեան	Ը.
48. Շահէն Շահպազեան	Ե.
49. Գրիգոր Հայրապետեան	Գ.
50. Օր. Զարուհի Ամիրեան	Ժ.
51. Տ. Սոնա Գրիգորեան Գասպարեանց	Փ.
52. Իսահակ Մատինեան	Գ.
53. Զիկալովեան Դոմնա	Ժ.

ՈՒՈՈՒՄ. ՎԱՐՁ. ՅԱՆՁ. ԸՆԳՈՒՆՈՒԱԾՆԵՐ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ
12-ԻՅ ՍԿՍԼԻՄ

1. Դեմոքրեանց Ստեփաննոս	Գ.
2. Մելիք-Թանգեան Նիկողայոս	Դ.
3. Պապովեանց Մակար (Մարգար)	Ե.
4. Տէր Խաչատրեան Վահան	Գ.
5. Տէր Խաչատրեան Ներսէս	Գ.
6. Սարուսեանց Ուսաննա	Ժ.
7. Սարգսեանց Մարիամ	Ժ.

ՅԱՒԵԼՈՒՄԺ ԱՐԱՐԱՏԻ ԺԱ.

Ս. Էթմիաճնի դիւանատան ձեռագիր-ներէից հանելով հրատարակումներ ի ստորեւ մի սրտաշարժ նահատակութեան պատմութիւն մեր դարու սկզբից: Այսպիսի նահատակութեան պատմութիւններով լի են մեր ձեռագիրները, որոնք ամէնքն էլ մի մի նկարագիր են այն սոսկալի և տեւական հալածանքների համար, որին ենթակայ է հայ ազգը դարերէ ի վեր: Այս նահատակութեան պատմութիւնն ամբողջութեւն այն բարձր գրկանքները, որոնց տարել է և տանում է հայր. այս վաւերագրերը պիտի պատկերեն աշխարհին, որ հայկական խնդիրը ոչ նոր է և ոչ էլ ծնունդ մի քանի սագրողների, այլ որ նա շարունակութիւն է քրիստոնէական մեծ հալածանքների, որոնց դիմագրել է հայ ազգը հազարաւոր տարիներ:

ՏԵՏԲԱԿՍ ՈՏԱՆԱՒՈՐԵԱԼ

Յորժ պարսեանքի լեւոնապետ պարսեանքի Վառլէի Նահապետեան որդի պարսեանքի Վառլէ կարէն յուր Տեւան 1810 և ի վեր լեւոն ՌՄԹԺ.

Եւ յետ անցման ինչ միջոցի ի յարսեանք մասնի յարսեանք և շարունակեալ եղև յարսեանք Մանգալարի նահապետի Յոհաննէի կարնէցոյ:

Այլ յարսեանք Սեփան հոգեւորականութեան հաստատեալ հասոյն եղև լեւոնապետ և ըլ հաստատեալ յարսեանք ի յայ լեւոնապետ:

Ի վեր փրկելն վերոյ փրկապետ Սարսեանք և ի պարսեանք Սեփան լեւոնապետ երկուսն Նահապետեան:

ՅԱՐԻ ՏԵՄԱՆ 1811: Եւ ի վեր լեւոն ՌՄԹԺ: յարսեանք յարսեանք ի վեր լեւոնապետ:

ԻՔՐ ՅԱՌՋԱՆԵՆՈՒԹԻՒՆ.

Ինքնարուն Պետական՝ Ամենարարին

Քրիստոս Աստուած մեր՝ Աբրայն երկնային.
վասն փրկութեան՝ մարդկայնոյ ազգին.
Պատարագեցաւ՝ ի վերայ խաչին.

Հետեւեալ նմա՝ վկայն առաջին.
Սուրբն Ստեփաննոս՝ նախապտուղ խաչին.
յայն շաւիղ յորդեալ՝ բիր ջօկ ընդ բիրին.
Մարտիրոսք զարինս իրեանց որք հեղին.

Էրջանիկ նահատակք՝ չարին յաղթեցին.
չարչարմամբ մարմնոյ՝ զմահ յանձն առին.
էր որ գրեալ եղև՝ պատմութիւն նոցին.
Իսկ և բազմացն՝ անյայտ մնացին.

Ներ յետին դարուս՝ յայս ձմեռնային.
սիրասպառ ժամու՝ զիր ցամաքային.
վերարուսան վարք՝ յոյժ գեղեցկագին.
անուշահոտ իսկ և կարմրային.

Նուիրեալ զանձինս՝ Քրիստոսի Փրկչին.
բանաւոր զենմունք՝ և զհճ մեծաշին.
յոգունք տար աշխարհ՝ ւայլ-ը աստի կարին.
չատ տանձմամբ լեալ է՝ կատարումն նոցին.
Նդեւոցն այնց՝ մեր ժամանակին.
գիտելով զորպէսն՝ գրեցաք զձառ նոցին.
Հասու չեղելոցս՝ թողաք գիտողին:

Երանուհւոյս այս Բաջ նահատակին.
և այնց որք եղև ն՝ մարտակից նրմին.
զորոց Պատմութիւնն գրել զվէպ ճախին.
ի հարկելն ոմանց՝ փոյթ կալայ յանձին.

Սին—Հէքս յուսալով՝ յԱստուած Սուրբ Հօգին.
ապաւինելով՝ ի ձիրքս նորին.
տալ կարողութիւն՝ ինձ տրկար անձին.
յօրինեալ զվկայիցս՝ ճառսն ըլձաղին.

Յաղագս ունեմնէ վառվառ անուն Արիս-
սիրտ Աղջկան՝ որ ղիպեցաւ փորձութեան ի-
մեք յետ ըազմակերպ տանջանաց՝ նահատա-
կեցաւ ի սէր Բրիստոսի Աստուծոյ մերոյ:
Եւ նախ յաղագս մենդեան տնդոյն եւ ազգի
նորին:

Հանդէպ սոյն կարնոյս՝ դաշտին զետեղեալ.
յօրում կայր գիւղ մի՝ Դունիկ անուանեալ.
գոյր տուն Համիայի՝ Չուրիկեանց կոչեալ.
յոր երեք եղբարք՝ էին բրնակեալ.

Մաղաք և Գասպար՝ Թօթօլ առձայնեալ.
և փոքր եղբայրն՝ ընդ այնց էր կեցեալ.
Քոյր սոցին որ էր՝ Առափառ անուանեալ.
համեստ և պարկեշտ՝ վարուք կայր սքնեալ.

Աղջիկս այս որ էր՝ ինամասեցեալ.
Վուշճի գիւղն Համիայի՝ որդւոյ նշանեալ.
երեք ամբ եւս՝ ի վերայ անցեալ.
կէսրանքն հարս տանել՝ աթմըս յօժարեալ.

Ըստ սովորութիւնն՝ խօսք առնել կեկալ.
և մեծ հանդիսիւ՝ ի Դունիկ մըտեալ.
պատուաւորքն անդ՝ եղևն հրաւիրեալ.
ըզգեղի աղայն՝ տեսնել մոռացեալ.

Եւ նա մախանօք՝ զօխ սրտին կալեալ.

չատ վնասաւոր՝ չարիք խորհեցեալ.
բարեսէրք զայս լուր՝ կէսրանցն յայտնեալ.
զաղջիկն փութով տանել յորդօրնեալ.

Ո՞վ գիտէ թէ զի նշ՝ չարիք են խորհեալ.
երեւոյթ իրին՝ թէպէտ չէ յայտեալ.
չլինի վնաս ինչ՝ ձեզ զայցէ հասեալ.
կամ հարսնացունին՝ եղբարցն ղիպեալ.

Որե նորա այն՝ խորհրդոյն հաճեալ.
յետ աւուրց եկեալ՝ զհարսնացուն տարեալ.
բայց Աւագ տօնից՝ միջոցին ղիպեալ.
յետ ութօրէից՝ պսակել կամեցեալ.

Յաղագս գեղի աղայի ընդ այլազգեացն
չարութեամբ խորհուրդ առնելոյն վասն աղջ-
կանս. եւ նա լուեալ պատրաստեցաւ հոգեւո-
րապէս:

Էր գեղի տէրն՝ նախանձու լցեալ.
և ըզվրէժ իւր՝ առնուլ կամեցեալ.
զայլազգիս համայն՝ ի մի հաւաքեալ.
խորհուրդ իմըն չար՝ ընդ նոսա խորհեալ.

Համակամ կանգնեալ՝ դաշինս եղեալ.
ըստ իւրեանց ծիսի՝ երդմամբ խիստ երգունալ.
րանիս կատարմանն՝ արդ մեր աշխատեալ.
զհայիֆ մեր առնուլ՝ լիցուք փութացեալ.

Առ զապիթըն գալ՝ նոցա կամեցեալ.
զչար խորհուրդ իւրեանց՝ յայտնել յօժարեալ.
բայց դէպ և պատշաճ՝ ժամու ըսպասեալ.
րանի կատարմանն՝ յերդմանն պինդ կացեալ.

Նոյն բօթալի լուրն՝ մինչ ի դուրս անկեալ.
թէ գեղի թուրքքըն՝ թակարթ են լարեալ.
Վուշճի գիւղն երբոր՝ աղջիկն լուեալ.
առ այն սրտիւ իւր՝ դէտ հուր բորբոքեալ.

Ընորհին Աստուծոյ՝ եղև զօրացեալ.
քաջարեալ սրտիւ՝ տէր արիացեալ.
իր բմիշ զօրեղ՝ առ պատրաստեցեալ.
ընդ այց մարտնչել՝ կամաւ յօժարեալ.

Ի յեկեղեցին՝ իսկոյն ընթացեալ.
լաւազին գիմօք՝ ի ծունկրս անկեալ.
ջերմեռանդ սրտիւ՝ առ Տէր պապատեալ.
յօգնութիւն ինքեան՝ հասանել հայցեալ.

Խօստովանահօրն՝ առաջի անկեալ.
և յորդ արտասուք՝ անդ խոստովանեալ.
Սրբոյ խորհրդոյն՝ կենաց հաղորդեալ.
մարմին և զարին՝ Տեառն ճաշակեալ.

Յաղագս գալոյ գիւղի այլազգեացն առ
փաշայն՝ ծանուցանելոյ նմա զրաքանութիւն
իրեանց վասն Աղջկանն:

Նոյն միջոցին ի տեղս՝ էր վէղիւր նըստեալ.
նա Բահրամ փաշայ՝ անուանակոչեալ.
որ էր այր խոհմ՝ հանճարափայլեալ.
իրաւանց գաղմանց՝ տեղեակ լեալ.

Առ որ դաշնադիրքն՝ ի գիւղէս եկեալ.
ի յատեան նորս՝ անդ յառաջ կացեալ.
ըզ խորհեալն իւրեանց՝ նմա արդ առեալ.
զըրարանութեամբ՝ զԱղջիկն բարութեալ.

Ասն մեր գեղէն՝ թուրք մանչ մի հարեալ.

ի սէր Աղջիկանն՝ աշխայ եղեալ.
և Աղջիկն ունի՝ մանչուն մէյլ տըւեալ.
արդ զինչ վճռելդ՝ ի կամարդ է յանձնեալ.

Փաշայն մարդ յղեալ՝ զԱղջիկն բերեալ.
և նա զէտ այր քաջ՝ հետիոտս եկեալ.
զերկու զիւրացիս հետ՝ բերեալ բանտարկեալ.
յետ աւուրց տուգանս առեալ քաց թողեալ.

Ապա հրաման ետ՝ ի յատեան հանեալ.
զքաջասիրտ Աղջիկն՝ հանդէպ կացուցեալ.
փաշայն քաղցրութեամբ՝ ցնա իսկ հարցեալ.
թուրք մանչուն արդեօք՝ մէյլ ունիս տուեալ.

Նա խոնարհ բանիւ՝ առպատասխանեալ.
էֆէնդիմ՝ զուր է՝ բանդ այդ ասացեալ.
զի չունիմ բնաւ՝ ընդ նմա խօսեցեալ.
և յերես նորա՝ չեմ երբէք նայեալ.

Փաշայն և քաղմեալն՝ զԱղջիկն յորդորեալ.
առ զմանչն զի քեզ՝ լայնեմք տեսեալ.
լեր գննիւ մերով՝ ի վեր պանծացեալ.
յաղախութենէն՝ զու խանութմ եղեալ.

Ասէ՛ բիւր փառք յաչս իմ՝ է՛ ոչ ինչ թըւեալ.
զհաւատս իմ՝ ոչ թողում՝ թէև մահ հասեալ.
և զթուրք մանչդ առնուլ՝ ինձ անհար լեալ.
թէ մարմնս լիցի՝ մասմաս կտրատեալ.

Փաշայն և աղայքն՝ եղևն ցասուցեալ.
հնար նմա առնել՝ ի խոր խորհեցեալ.
զկարդացողն յիշել՝ իմամբն կոչեալ.
տըւեալ նմա առնել՝ զփտն հաճեցուցեալ.

Ետևազս տանելոյ իմամին՝ զԱղջիկն ի
տուն իւր՝ առ ի Ամախնեցուցանել զփտն նո-
րա թէ ողորանօք եւ թէ սպառնալեօք:

Նոյն ժամայն իմամն՝ զԱղջիկն հետն առեալ.
և ի տուն իւր ըզնա՝ յորդորմամբ տարեալ.
ընտանեաց իւրոց՝ սաստիկ պատուիրեալ.
ի պահել ըզնա՝ ըզգուշացուցեալ.

Նախ ողորանօք՝ սիրայորդորեալ.
կերպակերպ բանիւ՝ խրատ առմատուցեալ.
զրոց և փրոց՝ վեզ քարոզ տըւեալ.
իցէ թէ Աղջիկն՝ լիցի որսացեալ.

Կինն և զաւակքն ևս՝ ըզնա մեծարեալ.
քաղցրաբանութեամբ՝ ի յողոզ անկեալ.
ասեն պերճութեամբ՝ լինիս ճօխացեալ.
խանութմ խաթման՝ փառք բարձրացեալ.

Ելլև համաբամ՝ կերակրօք պատուեալ.
բարեկ ի սեղան՝ միշտ յառաջ բերեալ.
ցայգ ցերեկ ըզնա՝ յարգանօք շահեալ.
իցէ թէ լիցի՝ այնց սիրահարեալ.

Գովելի Աղջիկն՝ այն երանեցեալ.
որ ի սէր Փրկիկն՝ էր պարաւանդեալ.
զողորմ և զպատիւն՝ առ ոտսն հարեալ.
չըլսելոյ այնց՝ զունկըն իւր խըցեալ.

Իրրև տեսին թէ՛ է՛ նա յամառեալ.
ի հաւատ իւր պինդ՝ չէր վէժ՝ անշարեալ.
փանորոյ զբանըն՝ ի ցասումն փոխեալ.
տանջել շարժարկ՝ եղևն ջնացեալ.

Ձերջանիկ Աղջիկն՝ այն մերկացուցեալ.
զձեռս և զոտս նորին՝ կապանօք պնդեալ.
ծեծել հարկանել՝ ըզնա ըսկըսեալ.
բրբօք և չպիօք՝ զորս էին թըրջեալ.

Գիշեր ցերեկ՝ խիստ գանակոծեալ.
աքցի բրնձիկ՝ իրրև ձեռն հարեալ.
ապտակ ի յերեսն՝ տալով և թըքեալ.
բանից մեր ասեն՝ լեր դու հնազանդեալ.

Ետ այնրը տանջանք՝ մի ևս խորհեալ.
իցէ թէ մեռցի՝ կամ մեզ հնազանդեալ.
զեմհէրին ամսոյն՝ աւուրս այս գիպեալ.
ցուրտ սառնամանեաց՝ միջոցն պատահեալ.

Ի մէջ պաղչային՝ եղլլիս կոչեալ.
ի հիւսից հերաց՝ ի վերուստ կախեալ.
ներքեն փոսի մէջ՝ ի լիք ջուր լըցեալ.
սրունքն մինչ ի ծունկն ներ ջրոյն իջեալ.

Պատառման ասեն՝ կսկիծն սիրտն հարեալ.
հերաց ցաւ գլխոյն՝ ընդ նմին խառնեալ.
սիւքեանք յանկուղէ՝ պահ առ պահ նայեալ.
իցէ թէ գայցէ՝ դեն իւրեանց հաճեալ.

Բայց շնորհիւ Տեառն՝ նա էր զօրացեալ.
ոչինչ ներգործեր՝ ցաւ նմա տիրեալ.
զի շնորհիւ Փրկիկն՝ էր նա զէտ թըմրեալ.
և իրրու արեալս՝ քրտանք քրտանեցեալ.

Գիշերապահօք՝ էր որ այս գործեալ.
տեսին զի զնովաւ՝ մոմեր գոյր վառեալ.
լիճին չէր սառեալ՝ այլ գոյորջ եղեալ.
մերձ նորա ծեր մի՝ ընդ նմա խօսեալ.

Իսկ նայողքն ի յայն՝ դողմամբ զարհուրեալ.
ընթացեալ ի տուն՝ զեղեալսն պատմեալ.
մինչ նօքա եկին՝ զտեսին ոչ տեսեալ.
բայց ահարեկեալ՝ ըզնա արձակեալ.

Ընտանիք իմամին՝ դողմամբ աղերսեալ.
զաղջիկ հեռացո՞ ի մէջ բաց վարեալ.
և ի բան դորա՝ մի լիցիս խառնեալ.
զի դա չէ թէ քին՝ մեք լինիմք վնասեալ.

Իմամն ընտանեաց՝ իւրոց անարգեալ.
ասէ այլ տանջմամբ՝ առցուք, զնա փորձեալ.
զնալս հրացուցեալ՝ մերկ մարմնոյն եղեալ.
իրր ետես զայրիկն՝ կարի զարհուրեալ.

Իմամն առ զապիթն՝ աղերս մատուցեալ.
թէ յորդոր թէ գան՝ ցուցի ասացեալ.
չեղև մեզ հնազանդ՝ նա յոյժ յամառեալ.
դուք գիտէք որպէս՝ կամք ձեր է հաճեալ.

Որև նա յայլ ոմն՝ իմամին տըւեալ.
խելամուտ առնել՝ զկամսն հաւանածեալ.
և նա առեալ զնա՝ ի տուն իւր տարեալ.
տանջանք ինչ նմա՝ տալ ոչ յօժարեալ.

Բայց ցայգ և ցերեկ՝ ընդ նա խրատեալ.
կերպակերպ բանիւ՝ ողոզ առարկեալ.
փառք պատիւ տրիլ՝ նմա խոստացեալ.
զգին իւրեանց ընդունիլ՝ ըզնա յորդորեալ.

Ի բազում աւուրս՝ ի տան անդ մնացեալ.
ողորմանց յորդորմանց՝ բնաւ ոչ լըւեալ.
խոստմանց պարգևաց՝ սիրահար չեղեալ.
և յիւր դիմանէն՝ երբէք ոչ կասեալ.

Ետևազս դատախազ այլազգեացն եւ ցա-
սուցանելոյ զփաշայն առ ի սպառնալեօք անա-
ցուցանել զԱղջիկն եւ հաւան առնել ըսնին:

Եկին դատախաղքն՝ ի չարէն դրդեալ.
ըզ փաշայն և զայլսն՝ ի վերայ ցասուցեալ.

զքաջ Աղջիկն կրկին՝ ի գիւան տարեալ.
յոյժ սպառնայեօք՝ զնա ահացուցեալ.

Քաջասիրտ Աղջիկն՝ գիր արիացեալ.
անա՛հ ւաներկիւղ՝ անդ պատասխանեալ.
դինչ առնելոց էք՝ արէք ասացեալ.
չեմ՝ ձեզ հնազանդող՝ լերուք իմացեալ.

Ուստի և փաշայն՝ յապշութեամբ եղեալ.
հետ խորհրդակցաց՝ զայլ բան մի խորհեալ.
դնոյն խորհեցեալքն՝ անդ յառաջ արկեալ.
այն բանին համայնք՝ եղեն հաւանեալ.

Ալբ՝, ասեն. հախիգ՝ բան մի եմք խորհեալ.
զհնազանդիլն այնմ՝ անկար է եղեալ.
քո դենովք ի տուն՝ մանչուն երթ լուեալ.
արա զխզմեթսն՝ իրր հարսն անուանեալ.

Հանձարեղ Աղջիկն՝ մտախոհ եղեալ.
զելս իրաց հնարն խելօք խորհեալ.
անտի չու առնելն՝ կարելի թուեալ.
և յերկուց չարեաց՝ զփոքրագոյնն ընտրեալ.

Եւ այս բան Աղջիկն՝ կայր անդ լուեցեալ.
յակաս... կերպիւ՝ դիմօք գգգմնեալ.
բայց վեզիւն իկոյն՝ Պոլսուլթի գրեալ.
թէ Վառ Վառ անւամբք՝ երթ անդ հարսնացեալ.

Քաղաքի գի զի՝ յայլազգիք լուեալ.
մեծաւ ցնծութիւնմբ՝ յոյժ ուրախացեալ.
խախտն ըզ քերէ՛հա՛՝ ճիպիլիկ բերեալ.
ըստ հարս տան՝ լոյ՝ թօրային վարեալ.

Բայց աղջիկն արի՛ առ այն դժկամեալ.
յեկանել նըստիլ՝ անդ ոչ յանձն առեալ.
սակայն բռնութիւնմբ՝ մուծեալ նստուցեալ.
ինքն ի լաց իսկ թուրքին՝ հրճւանօք տարեալ.

Առեալ ցնծութեամբ՝ ըզ նա և տարեալ.
ի տուն թուրք մանչուն՝ և անդ իջուցեալ.
իբրու իւրեանց հարս՝ զնա սիրաշահեալ.
ի յորսալ ըզ նա՝ շատ խնամք տարեալ.

Սակայն խղճային՝ տրտմութեամբ լըցեալ.
զառնագոյն ողբով՝ յոյժ սրգաւորեալ.
համարեալ թէ զինքն՝ գերի վարեալ.
ըզ գետս արտասուաց՝ յաչացն իջուցեալ.

Եւ մոլի թուրք մանչն՝ հանգիստ ոչ տրեալ.
մերձեանալ ի նա տուփամբ ջանացեալ.
բայց քաջ աղջիկն՝ ոչ մօտեցուցեալ.
ապտակեալ զերեսն նորին լրալընջեալ.

Սուրբ Հովիթիմէի՝ կուսին նմանեալ.
զխնեղ երիտասարդն՝ զգետնի հարեալ.
ոչ թէ մի անգամ՝ յայլ միշտ նմա յաղթեալ.
չնորհին Աստուծոյ՝ զնա դողացուցեալ.

Իսկ մինչ թուրք մանչուն՝ երամբն լուեալ.
ծանեան որ սիրով՝ չինի որսացեալ.
ապա ի տանջելն՝ ըզ նա ըսկեալ.
անարգել հարկանել՝ երբ և պատահեալ.

Եւ ի փախելոյն՝ նորին կասկածեալ.
ոյր վասն ի փայղանդ՝ զոտս նորին պնդեալ.
յաշխատանս լծել՝ ըզ նա խրստացեալ.
տառապանօք միշտ՝ և գանակոծեալ.

Ի բաղում աւուրս՝ ի տան անդ մնացեալ.
զառնագին կենօք՝ ցայգ ցերեկ լացեալ.
զպէս պէս անարգանս՝ շատ վիշտս կրեալ.
զորս համբերութեամբ՝ յանձն առեալ ժուժեալ.

Որքան անդ կեցեալ՝ զպահս իւր ոչ խոռեալ.

ոյր վասն շատ օր՝ նօթի անցուցեալ.
ներհակքն ուտեցնել՝ կարի ջանացեալ.
բայց նա բնաւ երբէք՝ ոչ եղև յաղթեալ.

Ի սէր Քրիստոսի՝ կայր սիրավառեալ.
ըստ անուան իւրոյ՝ որ Վառ Վառ կոչեցեալ.
այն համայն վիշտն՝ ոչ ինչ համարեալ.
հաւատով մնայն՝ իւր հանգիստ թրուեալ.

Թէպէտ յարկն այն՝ իւր գեհանն եղեալ.
յորում գտանեցեալքն՝ տանջօղք ինքեան լեալ.
լաւ ասէ թէ աստ՝ լինիմ չարչարեալ.
բան թողով զօրէսն՝ անդ լինիմ տանջեալ.

Ապա քաջ Աղջիկն՝ ինքն ինքեան խորհեալ.
չու առնել անտի՝ ի մտի եղեալ.
ի յայս խորհրդեան՝ կայր միշտ տատանեալ.
ըզ հընար և զելն՝ առնել վարանեալ.

Այլ և սրտիւ միշտ՝ առ Տէր պաղատեալ.
յամենայն անձնէ՝ ի նա յուսացեալ.
զմիտք և դիտում իւր՝ առ նա հաստատեալ.
զինքն անդի փրկել՝ ցայք ցերեք հայցեալ.

Լըսօղն աղօթից՝ զհառաչանսն լուեալ.
նա որ սիրէ զայնս՝ որք ինքն են յեցեալ.
զերծ նորին անտի՝ արագ յաջողեալ.
իւր հզօր բազկան՝ գրկեալ ազատեալ.

Յաղագս արի Աղջրկանն քաջասրտութեամբ
չու առնելոյ ի տանէ՝ անտի ի գիշերապահօք:

Ներ պահօջ գիշերի՝ Աղջիկն ելք գտեալ.
լուեան ի տանէ՝ յարտաքրս ելեալ.
արծւոյ նման՝ արագ սլացեալ.

Ի քաղաք մըտեալ՝ հետքն ումեք չյայտնեալ.

Թուրք մանչն և ազգ իւր՝ ի վաղիւն ելեալ.
ի մէջ իւրեանց տան՝ զաղջիկն ոչ գտեալ.
յայն ժամ ապշելով՝ ի ցասման եղեալ.
ի վերայ գիւղի հայոց՝ մըմմուռեալ.

Ասեն թէ դուք էք՝ ըզնա փախուցեալ.
և գիտեք զտեղին թէ ուր է թաքեալ.
նորա սենք յայդմ՝ չեմք խապար եղեալ.
դուք էք զնա խեղդեալ և զէշն կորուսեալ.

Թէպէտ այլազգիքն՝ եղեն ռիացեալ.
եղբարցն և այլոց՝ վնաս տալ խորհեալ.
սակայն ինքեանք ևս՝ ի յայնց երկուցեալ.
զի ի տան մանչուն՝ նա իսկ զայս եղեալ.

Հատ որոնեցին՝ հետամուտ եղեալ.
ի բաղում գիւղորայս՝ շրջեալ և խնդրեալ.
ի չգտնելն՝ եղեն ձանձրացեալ.
թէպէտ ի բաց լեալ՝ այլ զոխըն պահեալ.

Յաղագս ռիսանալոյ գիտի այլազգեացս
եւ խորհեալ զի ի գալ միտոյ վեգիւրին ար-
զու տայցեն:

Օն անգր այլազգիք՝ մախանօք լըցեալ.
ընդ այս եղելութիւնս՝ կարի վրդովեալ.
և զպէս պէս կարծիս՝ ի միտ առերեալ.
բայց յաջող ժամու՝ եղեն ըսպասեալ.

Ապա Իպրահիմ՝ փաշայ անուանեալ.
որ յԱրապիստան՝ աշխարհն էր սրնեալ.
երբեմն ի Հալէպ՝ յետոյ Համ նըստեալ.
յայնց կողմանց առ այսր՝ ի մանսուպ եկեալ.

Բազմաթիւ զօրք՝ յոխորտամար վառեալ.
խրոխտանօք զինքն՝ ահարկու ցուցեալ.
սեղ արշաւանօք՝ ի քաղաք միտեալ.
զտեսօղսն համայն՝ առ սարսի ցուցեալ:

Որն զիւրի թուրքքն՝ եղեն պատրաստեալ.
արդ տալ զապիթին միախոհ հաճեալ.
դայս լուր զիւրի հայ բնակիչքն լուեալ.
ինքեանք յառաջ տալ՝ կարի փութացեալ:

Միակամ եկեալ՝ արդուահալ տըւեալ.
զեղեալսն բոլոր՝ զապիթին յայտնեալ.
ի գլուխ Աղջիկան՝ ինչ չարիք բերեալ.
ինքեանք դայս արին՝ արդ մեզ են փակեալ:

Ուստի և փաշայն՝ իսկոյն մարդ յղեալ.
զգիւղի թուրքերն՝ բռնութեամբ կալեալ.
քանի ինչ աւուրս՝ ի բանտի եղեալ.
ըզ բազում տուգանս՝ առեալ և թողեալ:

Յետոյ նոյն թուրքերն՝ յոյժ ցասմամբ կանգնեալ.
բստ եղեալ մտացն եկեալ արդ տըւեալ.
թէ սորա Աղջիկանն՝ են խրատ յղեալ.
որ նա այն տանէն՝ հընարիւք փախեալ:

Փաշայն խնդութեամբ՝ մուպաշիր թուցեալ.
զերեք զիւրի հայօրն՝ զհամայն կալեալ.
կապանիւք զանիւք ի քաղաք բերեալ.
ի բանտ չի չլթայս՝ ըզնոսս արկեալ:

Քեափիրլէր ասէ՝ գու էք փախուցեալ.
թէզ զբտէք զաղջիկն՝ ուր իցէ թաքնեալ.
ապա թէ ոչ գուք՝ լինիք մահացեալ.
չարաչար սպանմամբ՝ ի կորուստ վարեալ:

Հեսէս զօրք անդէն՝ թային արարեալ.
որ գիշեր ցերեկ՝ զնոսս չարաբեալ.
զէնձիր ի վիզսն՝ նոցին անցուցեալ.
և զոտսն ի թծմորուս՝ խտաբոյն պնդեալ:

Բանտապանն իւրօքն՝ միշտ տանջօղ եղեալ.
թէ զաղջիկըն գուք էք դայս արարեալ.
արդ զտեղի նորին՝ ցուցէք մեզ յայտնեալ.
թէ ոչ մեռանիք՝ մահուամբ դառնացեալ:

Ձեղբայր Աղջիկանն՝ որ Գասպար կոչեալ.
ըզ նա յոյժ սաստիկ՝ առաւել տանջեալ.
փաշայն միշտ հանեալ՝ զնա յատեն տարեալ.
խիստ ցասմամբ նմա՝ մահ սպառնացեալ:

Ասէ քոյրդ անտի՝ գու ևս փախուցեալ.
արդ զիտես զտեղին՝ ուր իցէ թաքնեալ.
ասա մեզ և գու՝ լինիցիս զերծեալ.
թէ ոչ կեանքդ ի քէն՝ առնի բաց բարձեալ:

Արին այն վստահ՝ այն պատասխանեալ.
Աղջիկն տանն յինքեանց՝ էր պահպանեցեալ.
եղերօք նորին՝ և ըս չեմք անցեալ.
չեմք խապար բնաւ՝ թէ ինչ իցէ եղեալ:

Յետ շատ տանջելոյն՝ եղեն ձանձրացեալ.
և իւրեանց հարցմանն՝ ջեփապ չընկալեալ.
ապա յիւրեանց գենն՝ ըզ նա հրաւիրեալ.
բայց նա բընաւին՝ երբէք ոչ լըւեալ:

Յայնժամ յոյժ ցասմամբ՝ բարկացեալ փաշայն.
ըսպանման նորա՝ վճիռն հատեալ.
խեղդամահ արէք՝ ըզ դա առացեալ.
որ եղե այդքան՝ կամապաշտեցեալ:

ըստիպեցին յուրանալ. եւ նորա չառնլոյ յան-
ձըն՝ կախել զնա. եւ լոյս էջ ի վերայ նորա:

Տանջօղ հոյք զօրաց՝ իսկոյն գնա կալեալ.
ըզ ձեռս ի յետս՝ չուանաւ կապեալ.
մերկ և բոկ զնա՝ գլխիքաց տարեալ.
և ամբողք բազում՝ ի գեմն ընթացեալ:

Ի տանին և ըս՝ հարցմամբ ըստիպեալ.
զտեղի աղջիկանն՝ ասա լեր զերծեալ.
կամ գեն մեր ընկալ՝ որ լիցիս ապրեալ.
սակայն նա բան ինչ՝ ոչ պատասխանեալ:

Մինչ կրկին կրկին՝ ցնա որ հարցեալ.
դայս բանըս միայն՝ առպատասխանեալ.
մահուանէն այլ վեր՝ բան կայ դառնացեալ.
ի գիտելս ասէի՝ լինէի զերծեալ:

Ժամի դրան չարսուն բերեալ հասուցեալ.
նեղքոյ կախարանին՝ ըզնա կացուցեալ.
անդ և ըս նմա՝ թէքլիֆ արարեալ.
սոսկ բան մի ասա՝ լեր ազատեցեալ:

Բայց նա հաւատոյն՝ էր սիրաբառեալ.
ոյր վասն զմեռանիլն՝ ոչ ինչ համարեալ.
զաչս յերկին կալեալ՝ մտօք աղօթեալ.
ի ծածուկ զերես՝ իւր խաչակնքեալ:

Մինչ ջեխթին ի վերուստ՝ զչուանն կապեալ.
նա կամու զգլուխն՝ ի խեղդ կայն մուծեալ.
ի փառս Յիսուսի՝ սա նահատակեալ.
որ ք շարժի՝ յունիսի ութ դիպեալ:

Բազումք զգիշերն՝ ի հեռուստ դիպեալ.
տեսին ի վերայ՝ նորա լոյս ծագեալ.
զանձամբքն բոլոր՝ շուրջ շրջապատեալ.
ոչ թէ միանգամ՝ այլ կրկին կրկնեալ:

Յետ երկից աւուրց՝ մինչ հրաման եղեալ.
քրիստոնեայք ըզ նա՝ ի վայր իջուցեալ.
փառաւոր թաղմամբ՝ ի շիրմի եղեալ.
կրկին ի վերայ՝ ոյր լոյս ցլուցեալ:

Ապա դրանտարկեալքն՝ բանդէն բաց թողեալ.
նոյն յերեք գիւղացւոց՝ զտուգանս շատ առեալ.
զհամայն գոյք իւրեանց՝ տալով ոչ զերծեալ.
չառք պարտապան լեալ՝ մուրալ տարագրեալ:

Յաղաքս այլազգի կանանց կարծիս առնլոյ
տեղոյ Աղջիկանն, եւ իմաց տալոյ ումեմն ա-
ղայի եւ նա զապիթին, որք եկեալ կալան
զաղջիկն եւ զնոյն տան կինն:

Այլազգիքն էին՝ հետախուզ եղեալ.
աստ անդ հարցանել՝ միշտ ազմանացեալ.
չեղև հնար գտման՝ հետոցն ծածկեալ.
վասնորոյ լըքեալ՝ եղեն ձանձրացեալ:

Այսբան միջոցս որ՝ ի վերայ անցեալ.
կայր աղջիկն ի տան՝ անդ զգուշ գաղնեալ.
զպատահմունք եղբօրն՝ ոչ էր իմացեալ.
միայն իւր գտմանն՝ կարի կասկածեալ:

Դրդմանէն չարին՝ ըզ կարծիս առեալ.
դրացի թուրք կանայք անդ գոյն իմացեալ.
խնդալով փոյթ ոմն՝ աղայի յայտնեալ.
և նա առ ժամայն՝ զապիթին խօսեալ:

Վաղդ Աղայն իսկոյն՝ զօրք անդ հասեալ.
զաղջիկն և զտան կինն՝ կալեալ և տարեալ:

Յաղաքս տանելոյ ի կախել եւ անդ եւս

իրբե փաշային՝ դէմն եղեն հանեալ.
նա խոժոռ գիմօք՝ ցնոսա հարցեալ.

Նախ կնոջն թէ էր՝ դա տանդ ես պահեալ.
խկ խեղճ կինն յահէն՝ եղև կարկամեալ.
Վասնորոյ փաշայն՝ առ նա սրտմտեալ.
բայց ի ժամոյն այն՝ ոչ ինչ խօսեցեալ.

Ապա և զաղջիկն՝ յառաջ բերեալ տըւեալ
և հրացոյ ահամբ՝ առ նա նայեցեալ.
զի՞ց ասէ դու զմեր՝ դեննէս ընդունեալ.
էր ես փոշմանեալ՝ ի տանէն փախեալ.

Յայնժամ և աղջիկն՝ խոհեմ բարբառեալ.
անահ ւաներկիւղ՝ պատասխան տըւեալ.
զո՞ւր է բանըդ այդ՝ որ դինէն խօսեալ.
ես իմ՝ գենովս եմ՝ անդ այնքան մնացեալ.

Ապա զՊոլսուլթին՝ զայն նմա ցուցեալ.
զոր Բահրամ փաշայն՝ էր իւրն տըւեալ.
սա ասէ վկայ՝ է՛ յայտնաբանեալ.
Վառ Վառ եմ մինչ ցարդ՝ գենէս ոչ խախտեալ.

Վառ Վառ եմ Վառ Վառ՝ զմահ իմ յանձն առեալ.
դենէս ոչ լինիմ՝ երբէք բաժանեալ.
փաշայն ցասամբ՝ զնա ի յիմամն յանձնեալ.
խկ ըզ կինն ի տուն՝ իրիցու յըղեալ.

Իմամն զնա առեալ՝ ի տուն իւր տարեալ.
ողոգ յորդորմունք՝ և խրատ շատ տըւեալ.
բայց յունկ Աղջիկանն՝ բնառ ոչ աղքեալ.
և ի ջերմ սիրոյն՝ չեղև ջրբառեցեալ.

Յաղագս փաշային յայլ խորհրդոյ լինե-
լոյն որ զաղջիկն ի տանէ իմամին շուտ շուտ
ընրեալ հարցանէր պատրանօք առ ի առնուլ
ի ընրանոյ նորա ըան ինչ:

Բոտեալ զայլ խորհուրդ՝ փաշայն էր խորհեալ.
զի այլոց վերայ՝ բանն լիցի չըրջեալ.
Վասնորոյ շուտ շուտ շուտ՝ Աղջիկն բերեալ.
և կրկին կրկին՝ հարցափորձ եղեալ.

Աղջիկ զբեզ ո՞վ է՝ անդի փախուցեալ.
և կամ ո՞վ էր այն՝ քեզ խրատ տըւեալ.
և նա աներկիւղ՝ զայս պատասխանեալ.
մարդ որ չէ՛ խապար՝ ես եմ հընարեալ.

Քերամլու մարտապետն՝ այեանօք խորհեալ.
զխորհուրդ փաշային՝ ցրել ջանացեալ.
քերամ ինիւթ՝ աղգիս աւարեալ.
որև առ փաշայն՝ խապար յուղարկեալ.

Քոյ մեծ համբաւոյդ՝ այդ չէ վայելեալ.
աղջկան մի բանի՝ հետ լիցիս անցեալ.
տես որ չէ՛ հնար՝ այդ թաւ համարեալ.
Թո՛ղ զգոսա ի թաց՝ զլիւնդ գեաֆ եղեալ.

Նւ նա ծիւլապ ետ՝ թողում ասացեալ.
բայց զաղջիկն բերեալ՝ ի նա սպառնացեալ.
եկ ի գեն մեր կամ՝ զխրատողդ ցոյց յայտնեալ.
Թէ ոչ չարաչար՝ լինիս դու մեռեալ.

Աղջիկն ձանձրական՝ ծէփապ արարեալ.
մինչև երբ դուք իմ՝ յետնէս էք անկեալ.
որև զչիթ զլիւնդ ի յատեան նետեալ.
ինչ առնելոց էք՝ արէք ասացեալ.

Յայնժամ և փաշայն՝ յոյժ սաստիկ ցասեալ.
տարէք խեղդեցէք՝ զգոսա ասացեալ.
Աղջիկն զլիստաման՝ որ էր բաղձացեալ.
ի արեամբ լիցի՝ մարտիրոսացեալ.

Վասնորոյ ասէ՛ չեմ ես բողացեալ.
կախել հրամայելդ՝ է՛ այնց պատշաճեալ.
այլ զլիստեւ տու՝ այն է դէպ լեալ.
բայց զինուորքն ըզնա՝ յատենէն քաշեալ.

Յաղագս տանելոյ զերջանիկ Աղջիկն եւ ըզ
խեղճ կինն ի խեղդել՝ եւ զդիս նոցին ի մէջ
ժամուն կախել ըստ հրամանի փաշային:

Եկեալ բանդապանն՝ զջէլաթն հետն առեալ.
զաղջիկն և զայն կինն՝ ի խեղդել տարեալ.
քաջ Աղջիկն հրճուեալ՝ զՏեառնէ գոհացեալ.
որ յըզման սրտին՝ ինքն եղև հասեալ.

Այլ և խեղճ կնոջն՝ և քո սիրտ տըւեալ
մի փախել՝ պինդ կաց՝ լեր արիացեալ.
ի սէր Քրիստոսի՝ լիցո՞ւք մահացեալ.
յուսամք անդ փառաց՝ մեք լինիմք հասեալ.

Ապա զպարանոցս՝ իւրեանց մատուցեալ.
և յօժար կամաւ՝ զխեղդումն ընկալեալ.
ի փառս Յիսուսի՝ նահատակեցեալ.
յուլիսի տանն և վեց՝ օր չարաթ դիպեալ.

Լուր մահու սոցին՝ Այեանքն լըւեալ.
Թէպէտ վերք առին՝ բայց համբեր տըւեալ.
զհատուցումն տալ՝ Նշատուծոյ թողեալ.
ի դիպոյ ժամուն՝ լիցի գիտացեալ.

Փաշայն չար մտօք՝ զայլ բանս խորհեալ.
զգիսն ի մէջ ժամուն՝ կախել հրամայեալ.
բանտապան զիշերայն՝ ըզ դիսն բերեալ.
ի յերդոց ժամուն՝ կախել կամեցեալ.

Սաղիմայ նուիրակն՝ ներգործոյ եղեալ.
Ստեփան եպիսկոպոս՝ յարգոյ Հայրն ընտրեալ.
վէրիլն Յովհաննէս՝ բարունին աստ լեալ.
այր ճարտարախօս՝ հանձարով լրցեալ.

Ընծայիւք տըրօք՝ աղեսս մատուցեալ.
զմիտ բանտապանին՝ առհաճեցուցեալ.
որև նաղերսանս՝ նորին ընդունեալ.
ապա ի Սեմոց՝ զըրանցըն կախեալ.

Զորունքն գաւթին՝ յամրապէս քակեալ.
զի մի գրոհքն ի տես՝ գայցեն ամբոխեալ.
խկ վաղիւն լսողքն՝ եղեն յոյժ ապշեալ.
զի զանլուր բանս այս՝ բնառ չէին տեսեալ.

Իշխանապետ մեր՝ գերապատուեցեալ.
յարգոյ Յակոբ Աղայն՝ գոյով պերճացեալ.
որ աղգիս է միշտ՝ ինամածու եղեալ.
համայն վնասուց՝ դիպմանց պահպանեալ.

Որպէս ահա արդ՝ մինչ զայս բան լըւեալ.
վրդովեալ ցասամբ՝ իսկոյն փութացեալ.
մարտապետին զայս՝ լայլ մեծաց աղգեալ.
անուանց ձեր լայնիս՝ է որ այս եղեալ.

Ի բրնէ անտի՝ ոչ որ է՛ լըւեալ.
Թէ Սեմոց ժամուն՝ իցեն զոք կախեալ.
խորհուրդ ըզեշին՝ կայ յայտ երևեալ.
արդ հընար առնելն՝ ձեզ է յանձնեցեալ.

Յաղագս Մարտապետին եւ այեանացն մեղա-
դորանս յղելոյ առ փաշայն՝ եւ նորա յակա-

մայ հրամանն տալոյն՝ վասն իջուցանելոյ ըզ
մարմինն նահատակացն:

Սոյն բանիւ Ելեանքն՝ աղետարշ մեռեալ.
ըրիայսն հողածել՝ կիր միարանեալ.
գերգիծան բանըս՝ առ փաշայն յըղեալ.
այդ գործ այս քաղաք՝ ընաւ չէ եղեալ:

Բիայէն բողոք՝ լինի տարածեալ.
վերջըն հասանի՝ վրտանգ վրդովեալ.
այդ ինչ և իցէ՝ տուր հրաման շնորհեալ.
իջուցեն անտի՝ հող դիցեն ծածկեալ:

Յակամայ կերպիւ՝ հրաման յուղարկեալ.
ի նոյն օրն իսկոյն՝ անտի իջուցեալ.
զմարմին վիայիցն՝ որ նահատակեալ.
փառաւոր թաղմամբ՝ ի շիրմի եղեալ:

Յայս իջման լուսոյ՝ ունեղքն ըսպանեալ.
գիշերն ամենայն՝ լեալ ակն դիտեալ.
մինչ յեօթին գիշեր՝ գայր լոյս ցոլացեալ.
վերուստ ի տապան՝ նոցին շողողեալ:

Արդ Անուն Յիսուսի՝ եղիցի օրհնեալ.
բարեբանեալ միշտ՝ և փառաւորեալ.
որ զինքն սիրողաց՝ տայ սիրտ քաջացեալ.
զօրութիւն և կար՝ յոյժ արիացեալ:

Բերան և հանձար՝ խօս ճարտացեալ.
ըստ իւր հրամանին՝ որ է խոստացեալ.
դէմ բռնակալաց՝ մինչ լինին կացեալ.
խօսին համարձակ՝ զինչէ պատշաճեալ:

Որպէս ահա եւ՝ Սիրտ արիացեալ.
սոյն երանուհի՝ Աղջկանս գոհացեալ.
որ շնորհիւ նորին՝ այսքան կիրս կրեալ.
եօթն ամսօրեայ չափ՝ համբերմամբ տարեալ:

Որ Վառ Վառ անուն՝ էր նա անուանեալ.
ըստ այնմ՝ Քրիստոսի՝ սիրովն էր վառեալ.
կանացի բնութեամբ՝ տանջանաց տեւեալ.
գտեսօղս և զլսօղս՝ առհիացուցեալ:

Սուրբ Վառ Վառ Կուսին՝ անուանակից լեալ.
պսակաց փառաց՝ նմին կցորդեալ.
տասն և չորս տարուայ՝ հասակի եղեալ.
այսքան քաջութիւնս՝ արար հրաշացեալ:

Նա ինքն որ սիրով՝ Տեառն էր վառեալ.
և ըզ չարչարանս՝ ոյր սակրս կրեալ.
ուստի և Տէրըն՝ զնա ճոխացուցեալ.
աստ լուսով և անդ՝ փառօք զարդարեալ:

Յաղագս հրաշիցն՝ որք հետ գնեալ եղեն
գորոց զմի քանիսն միայն գրեալ եղեւ եւ
զայլսն թողեալ՝ զի նրքամտաց այն ամենայն
յայտնի է:

Երջանկացս աղօթիւքն՝ հրաշք շատ եղեալ.
միայն միտ առնողքն՝ են վերահասեալ.
ծածուկ և յայտնի՝ որ կապահեցեալ.
շնորհիւ Քրիստոսի՝ այս համայնք եղեալ:

Ենք որք չարութեամբ՝ եղեն ներհակեալ.
և աղգիս մերոյ՝ վնաս տալ խորհեալ.
իսկ որք բարեարարք՝ գոլով խնամածեալ.
երկաքանչքն զփոխագարձն՝ յԱստուծոյ առեալ:

Նախ բղեչին անդութ՝ որ զյոգութեն վնասեալ.
թունայի դիտմանցն՝ նա չեղեւ հասեալ:

զի յետ միջոցի՝ յԱրքայէն հրամայեալ.
ի պետութենէն՝ եղև զըրկեցեալ:

Ապա բարեբախտ՝ Մաքսապետն դովեալ.
որ ըրիայէն՝ է միշտ խնամ տարեալ.
ոմաց փաշայութիւն՝ յԱրքայէն շնորհեալ.
փառք պատիւ մանսուպ՝ եղև պարգևեալ:

Իսկ զայլ հրաշսն՝ թողաք զանց առեալ.
վասն այլ պատշաճի՝ անդէմ համարեալ.
զի նրքամտաց՝ այնք իսկ են յայտ լեալ.
ի քարտի դրոշմել՝ այլ ոչ հարկ եղեալ:

Ներքող եւ ուրախատու քանս մատուցեալ առ
կարին քաղաք. առ ի ցնծալ. յունիլըն ըստ
իւր եւ զսուրբ մարտիրոս եւ զնահատակսն:

Եւ արդ դու Կարին՝ քաղաք պերճացեալ.
ի մեծ Արքայից՝ ետ հիմնեցեալ.
առատ բարեօք լի՝ ճոխ վայելչացեալ.
անուամբ հռչակել և շքեղացեալ:

Ուրախ լեր ցնծա՝ յաւետ պանծացեալ.
զի ի քեզ նահատակք՝ եղեն բազմացեալ.
դէտ գարնանային՝ ծաղիկք ասրուսեալ.
կարմրագոյն փայլմամբ՝ հոտով բուրեցեալ:

Որք ի վաղ ժամանակ՝ են սրբոցեցեալ.
նիշքն ի շիրմի այնք՝ կան յայտնարանեալ.
ոմանք հրով այրեալ՝ ոմանք քարկոծեալ.
և շատք զխառտեալ՝ և զարիւնս հեղեալ:

Եւ այլք այլ կերպիւ՝ են չարչարացեալ.
սարուեալ գոյն՝ մահուամբ կատարեալ.
շատ և կախարանէ՝ զխեղդութեն ընկալեալ.
ի սէր հաւատոյ՝ զկեանսն մատուցեալ:

Եղօթիւք սօցին՝ կաս պահպանեցեալ.
շուրջ զքեւ որպէս՝ զպարիսպ են կառեալ.
որովք զօրացեալ՝ եւ յախտից բուժեալ.
ցուցմամբ հրաշից՝ սոցին հրձուեցեալ:

Ահա յայս դարուս՝ վիայիս որ եղեալ.
ներ այնք քաջ Աղջիկն՝ է գերազանցեալ.
որ իբր հօր այր՝ լեալ արիացեալ.
յետ այնքան տանջմանց՝ ըզմահ ընկալեալ:

Արդ յոմանց եղրարց՝ հէքս եղէ հարեալ.
ի սիրոյ Սրբոցս՝ եւ յաղթահարեալ.
յետ ինչ միջոցի՝ որ վրան անցեալ.
զսակաւ բանս հիւսից՝ եղէ յօժարեալ:

Ներ թուօս որ էր՝ հաղարաւորեալ.
երկ հարիւր և վաթսուն՝ յոր յարարարդեալ.
փետրվար ամսոյ՝ օր տասն և հինգեալ.
յիմն գեթախտ դիզմանց՝ պահու պահպանեալ:

Ի հանդիպողացդ՝ ինդրեմ աղերսեալ.
յիշել զիս յաղօթս՝ ձեր հաճոյացեալ.
որ և Տէր լիցի՝ համայնցս ողորմեալ.
աստ և հանգերձեալն՝ առնել ցրնծացեալ:

Երգս ի վերայ դըննդեցի նոր նահատակացն
պսինքն արիասիրտ վառվառ անուն Աղջկանն
եւ եղբօրըն եւ միւս կնոջն: Երգի որպէս իմ
անսմանս յոյժ գովելի արայի գոյն՝ Սէն կի-
տերսըն պէն աղլարմ՝ պաշը:

Ի զուր մատնելով՝ ըմբռնեցար:

ըրոնակալաց՝ յատեանն կացար.
ընդդէմ նոցա՝ արիացար.
երանուհի՝ դու կոյս Վառ Վառ, աւաղեալ.
աւաղ ջահ հոգոյդ էր վառ:

Համբերեցեր շատ տանջանաց.
կրկին կրկին՝ լանտի վշտաց.
յաղթեցեր դու՝ քոյդ ներհակաց
երանուհա՝ արիդ վառ վառ. աւաղ
աւաղ՝ ան հոգւոյդ պայծառ:

Էդարդ Երս՝ ըմբռնեցաւ.
նահատակեալ՝ կատարեցաւ.
ընդ վրէպալն՝ իսկ դասեցաւ.
երանելին այն քաջ Գասպար. աւաղ.
աւաղ՝ ընդ սուրբս լեալ ի շար:

Ներ տանն ըզքեզ՝ պահօղ կինն այն.
ընդ քեզ ընկալաւ՝ սուրբ վախճան.
պսակից՝ քեզ գոլ արժան.
երանուհին՝ այն Մարիամ. աւաղ.
աւաղ՝ հոգւով քեզ երամ:

Նանիր կենցաղս անարգելով.
անանց փառաց հասանելով.
համայնց Փրկչին հարսնանալով.
երանելի նոր նահատակք՝ աւաղ.
աւաղ՝ յերկնից՝ իձերդ տապան:

Համայն տեսողքն՝ ուրախացան.
Փրկչին եղեն՝ դիր գոհարան.
դուք երջանիկ՝ նոր նահատակք. աւաղ.
աւաղ՝ լուսոյ ընդունակք:

Է՛ գիտողաց՝ հրաշք ձեր յայտնի
(Մեծեռ) թւոյնոր կատարի.
ի նօտարէս՝ երգս յորմարի
ձերդ օգնութեան՝ եմ միշտ փափագ աւաղ.
աւաղ՝ հասցէ ինձ արագ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԿՐԵԱԿԱՆ — ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ.

1. ՄԵՐ ՄԻՋԹԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՆԴՈՒԹԵԱՆ օրերին . . . 409
2. Կենդանի գիրքը. Զ. Սպեօլընի թարգմ. Ռ. Ս. . . 414
3. Բարոյ եւ շարք գաղափարը Բարկէն . . . 417
4. Եկեղեցւոյն ԶԵՆՈՒԹՅՈՒՆ . . . 421

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ — ՊԵՏԱԿԱՆ.

5. Սասանեան Տէրութեան պատմութիւն Թ. Նեօլէքեի . . . Թարգմ. Ն. Զ. . . 425
6. ՄՈՂՄՍԻ Կաղանկատուացոյ աղուանից . . .
պատմութիւն . . . (Շարունակելի) Խաչիկ Վ. . . 424

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ — ՊԱՆԱԿԱՆԱԿԱՆ.

7. Մանկավարժական նամականի՝ . . . Մեսրոպ. . . 426
8. Սասունցի Դաւիթ . . . Ն. Զ. . . 429
9. Տղայ Դաւիթ եւ . . . Խ. Վ. . . 434
10. ՄԱՆՐԱՆՈՒԹ 438

ԱԶԳԱՅԻՆ.

11. Աղօթք 440
- Եկեղեցի ՎԱՍՏԱՆԵԱՅ 442
- ՄԱՅՐ ԱԹՈՒՆ

* Այս յօդուածը ընագրում սխալմամբ Գրականական = Եկեղեցական բաժնի տակ է տպագրուած:

Հեռագիրներ
1. ՌՈՒՍԱՆԱԵԹ
Բնասարարոյ թեմ.

ՊԵՏԱԿԱՆԱԿԱՆ:

ՅԱԾԼՈՒԹԱՆ ԱՐԱՐԱՏԻ
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼԱԶԱՐԵԱՆ ԶԵՄԵՐԱՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԼԵԶ.
ՈՒՆՑ. ՄՈՍԿՈՒՆ.

Հանգուցեալ Պետական Խորհրդական

ԳԱՆԻԼԻ. ԳԱՐԻԲԵԼԵԱՆ ԳԱՆԱԿԱՆԻ

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆՆԵՐ ՄԱՍԿՈՒՆ ՆԵՐԹԸ.

«ՀԱՅԵՐԸ» (ՌԻՒԶԱՆԴԻԱՅՈՒՄ՝ ՄԻՆԶԵՐԻ
ԽԱՂԱԿՐԱՅ ԱՐՇԱՒԱՆԸ) (մանաւանդ Բիւ-
զանդական աղբիւրներէն հիմամբ).

Հարագրութիւնը կարող է ներկայացուել հայե-
րէն, Ռուսերէն, Փրանսերէն կամ Գերմաներէն:

Հարագրութիւնը պէտք է ներկայացուի ոչ ուշ
քան 1-ն Յունուարի 1898 թ.:

Լաւագոյն շարագրութիւնը յիշեալ նիւթի մա-
սին կը պարգևատրուի Խորհրդարանի կողմից: Դի-
մա՛ր: Դիմա՛ր: մրցանակով:

Վերատեսուչ ճեմարանի Գ. Գ. Ն. Ն.

Քարտուղար Խորհրդարանի Գ. Խ. Ն. Ն.

“ԱՐՁԱԿԱՆՔ”

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ Է ԲԵՂԱԲԵՂԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

Բաժանորդագրութիւնն ընդունվում է ԽՐՄ-
ԲԱԳՐԱՏԱՆԸ (վերնամինսովսկի փողոց, №
22, տուն Խանդավազեանի) եւ ԿԵՆԴՐՈՆ-
ԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՐԱՆՈՑՈՒՄ:

ԲԵՂԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ Է ՏԱՐԵԿԱՆ 10 Ռ.
ԿԵՍ ՏԱՐՈՒՆԸ 6 Ռ.

Օտարաքաղաքացիք պէտք է դիմեն Тифлис-
Редакция журнала „АРДЗАГАНЪ“ իսկ արտասահ-
մանից՝ Tiflis, édaction du journal ARDZAGANG.

Յայտարարութիւններ ընդունվում են հայե-
րէն եւ օտար լեզուներով:

1896-Է ԲԵՂԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՎ ԵՎԵԼԵՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ

Այն անձինքը, Է հաստատութիւնները, ո-
րոնք ԱՅԺՄԻՆ ԽՍԿ կատարողութիւն 1896
թուի Էլքադանք-ին, կը ստանան հաւանքները
բաժանորդ գրուելու ընդ-
մէնը տասը ռուբլի: